

S POROČANJEM DO ZAUPANJA V INSTITUCIJE

Za nami so prve državnozbornske volitve po tem, ko je Komisija za preprečevanje korupcije začela delati po novem Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije. Dobili smo 56 novih poslancev in 56 takšnih, ki ne bodo več sedeli v poslanskih klopeh. V kratkem bo potekel mandat tudi stari vladi, nastopila bo nova z novimi ljudmi na odgovornih funkcionskih položajih. In z vsemi, starimi in novimi, se bomo v prihodnjem mesecu na določen način srečali na komisiji, saj morajo vsi na začetku in ob koncu svojega mandata poročati o premoženjskem stanju.

Nadzor nad premoženjskim stanjem funkcionarjev ni novost. Že od osamosvojitve naprej so ga opravljale različne institucije, saj so se zavedale, da je prav nadzor nad premoženjskim stanjem eden od temeljnih načinov ugotavljanja nezakonitega pridobivanja pre-

moženja. Poleg možnosti preiskovanja izvo-premoženja funkcionarjev ima tudi močno preventivno funkcijo, saj od funkcionarja zahteva, da premoženje prijavi takoj po nastopu mandata, ob morebitnih spremembah med njim in po prenehanju funkcije.

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije na tem področju sicer prinaša nekatere novosti. Med drugim bo imela komisija prvič na voljo elektronski register premoženjskega stanja funkcionarjev, kar bo bistveno olajšalo učinkovitost našega dela in omogočilo hitrejše analiziranje sprememb v premoženjskem stanju funkcionarjev. Doslej so funkcionarji svoje premoženjsko stanje poročali na papirnem obrazcu, zaradi količine podatkov pa je bilo skoraj nemogoče izvajati kakovosten nadzor nad premoženjskim stanjem prav vseh zavezancev. Šele z digitalizacijo bo

zakon dočakal svoj smisel tudi v praksi, saj le preglednost in urejenost podatkov komisiji omogočata kakovosten nadzor nad premoženjem funkcionarjev.

Na komisiji se zavedamo, da poročanje o premoženjskem stanju pomeni določeno obveznost za funkcionarja, ki mora sestaviti razmeroma podroben seznam svojih premičnin, nepremičnin in drugega premoženja. In tudi ko je enkrat že sestavljen, ga mora ob morebitnih spremembah venomer dopoljevati. A namen je jasen in plemenit: s preglednostjo povečati zaupanje državljanov do ustanov, ki jih funkcionarji zastopajo, ter javnosti dokazati, da služijo javnemu in ne zasebnemu interesu.

Sergeja Oštir

Ana Vilhelmina Verdnik, 8.a, OŠ Bojana Illica, Maribor

»Korupcija«

KAZALO

- Tema meseca – Obveznosti starih in novih funkcionarjev str. 2
- Posvet o skupnih vrednotah in etiki v javnem prostoru: Na integriteti utemeljena odgovornost za skupne vrednote str. 5
- Predsednik KPK imenovan v prvo strokovno skupino Evropske komisije za boj proti korupciji str. 5
- Zaključni dogodek ustvarjalnega natečaja KPK za osnovne šole str. 5
- Eurobarometer: dojemanje korupcije kot grožnje notranji varnosti str. 6
- Nova programa za boj proti goljufijam za zaščito finančnih interesov EU str. 6
- Začetek mednarodnih delavnic v okviru trilateralnega projekta EACT str. 7
- Napovednik str. 7
- Komisija v številkah str. 8
- Koledar obveznosti str. 8

PRIJAVI SE NA NOVICE

(na našem e-naslovu:
<http://www.kpk-rs.si/sl/prijava-na-novice>)

»Javna funkcija ni služba, je priložnost, da narediš nekaj dobrega za javnost.«

Franklin Knight Lane, nekdanji ameriški minister za notranje zadeve

OBVEZNOSTI STARIH IN NOVIH FUNKCIONARJEV

Da bi krepili pravno državo, Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (v nadaljevanju ZIntPK) uveljavlja nekaj institutov, vezanih na zasedbo funkcije, s čimer k določenim dejanjem obvezuje tako funkcionarje, ki jim je funkcija prenehala kot tudi tiste, ki so jo šele nastopili. Obveznosti v zvezi s poročanjem o svojem premoženjskem stanju, lastništvu oziroma udeležbi v pravnem subjektu ter o funkcijah, ki jih morebiti hkrati opravljajo, so bistvene zaradi zagotavljanja transparentnega, poštenega in profesionalnega dela funkcionarjev, odpravljanja dvomov v nepristranskost in zakonitost njihovega delovanja, s tem pa posledično preprečevanja korupcije in odpravljanja ter preprečevanja nasprotja interesov.

Komisiji za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju komisija) je ZIntPK namenil nadzorstveno nalogo, pravkaršnja potrditev mandata novih poslancev in skorajšnja zamenjava vlade pa sta hkrati dobra priložnost, da komisija v okviru svoje preventivne naloge funkcionarje opozori na zakonske obveznosti in dodatno utrdi ter razširi poznavanje ciljne in splošne javnosti o teh zakonskih institutih.

V uvodu je potrebno opozoriti, da se nekateri instituti ZIntPK (kot npr. določbe o nadzoru nad premoženjskim stanjem) upora-

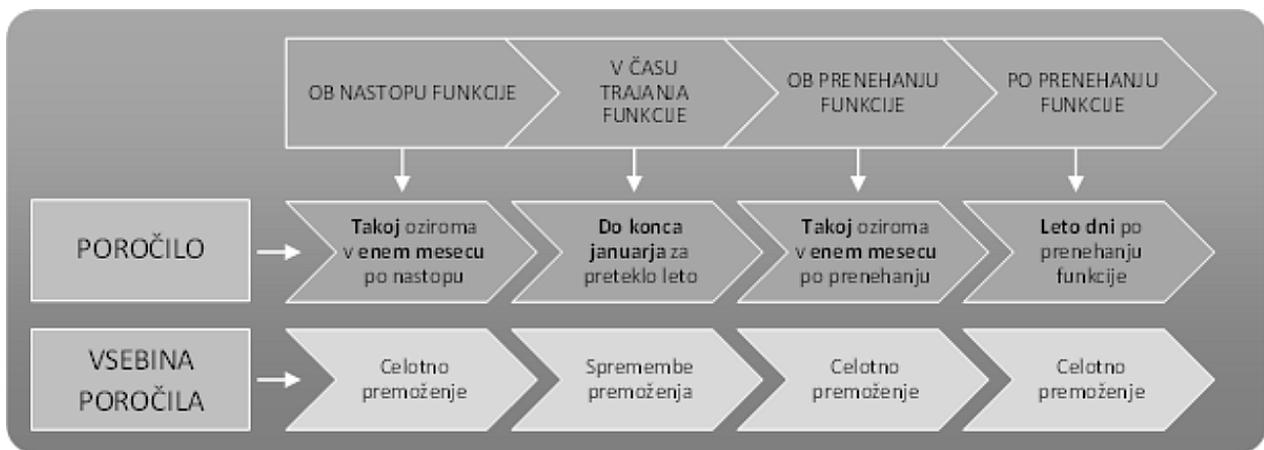
klicni župani in podžupani (ne pa občinski svetniki), pa tudi uradniki na položaju (po ZIntPK so to generalni direktorji, generalni sekretarji ministrstev, predstojniki organov v sestavi ministrstev, predstojniki vladnih služb, načelniki upravnih enot, direktorji oziroma tajniki občinskih uprav – 8. točka 4. člena ZIntPK), poslovodne osebe subjektov javnega sektorja, osebe, odgovorne za javna naročila, uradniki Državne revizijske komisije ter nekateri slovenski državljani, ki opravljajo funkcijo v organih EU oziroma drugih mednarodnih institucijah.

Obveznosti zavezancev ob nastopu funkcije

Zavezanci morajo v enem mesecu po nastopu funkcije posredovati podatke o celotnem premoženju, opredeljenem v prvem odstavku 42. člena ZIntPK, spremembo premoženja med opravljanjem funkcije pa praviloma le, če presega 10.000 evrov. Hkrati mora zavezanec poročati tudi o drugih funkcijah oziroma dejavnostih, ki jih opravlja, kar omogoča komisiji izvajanje zakonskih nalog v zvezi z nadzorom nad omejitvami poslovanja ter nezdržljivostjo funkcij.

Spodnja tabela prikazuje obveznosti zavezancev glede posredovanja poročil o premoženjskem stanju komisiji:

Časovnica obveznosti poročanja premoženjskega stanja

bljajo za širši krog oseb, vendar pa se ta članek omejuje le na obveznosti, ki se tičejo tistih funkcionarjev (npr. poslanci državnega zbora, predsednik vlade, ministri, državni sekretarji, funkcionarji v samoupravnih lokalnih skupnosti, generalni sekretar vlade), ki bodo svoje delo zaradi zadnjih državnoborskih volitev v kratkem prenehali, nadaljevali ali pričeli opravljati.

Kot že povedano, ZIntPK nalaga obveznosti funkcionarjem ob nastopu funkcije kot tudi po njenem prenehanju, ponekod pa tudi med samim opravljanjem funkcije. Prav tako v povezavi s temi instituti ZIntPK določene obveznosti nalaga organom ali organizacijam javnega sektorja, pri katerih deluje ali je deloval funkcionar.

1. Nadzor nad premoženjskim stanjem po določbah 41. do 46. člena ZIntPK

Z nadzorom nad premoženjskim stanjem se zagotavlja preglednost in povečuje zaupanje javnosti v javne funkcije, zato pomeni neločljiv del integritete javnega sektorja. Komisija s spremljanjem podatkov o gibanju premoženjskega stanja posameznika v času opravljanja javne funkcije ali dela ugotavlja izstopajoče primere in ob nesorazmernem povečanju premoženja uvede postopke skladno z ZIntPK.

Zavezanci za prijavo premoženja so poklicni funkcionarji, nepo-

sporočanje podatkov o premoženjskem stanju se izvede v elektronski obliki preko obrazca, ki je dostopen na spletnih straneh Komisije. Pri tem posebej poudarjamo, da morajo vsi zavezanci – torej tudi tisti, ki so bili npr. na volitvah ponovno izvoljeni na isto funkcijo – zaradi prehoda na elektronsko sporočanje podatkov o premoženjskem stanju sporočiti svoje celotno premoženje preko elektronskega obrazca do 31. januarja 2012.

Vsi zavezanci – tudi tisti, ki po volitvah nadaljujejo z opravljanjem funkcije – morajo zaradi prehoda na elektronsko sporočanje podatkov svoje celotno premoženje sporočiti preko elektronskega obrazca (na spletni strani KPK) do 31. januarja 2012.

Zaradi preverjanja izpolnjevanja obveznosti poročanja o premoženjskem stanju ZIntPK hkrati zavezuje tudi organe, kjer so zavezanci zaposleni, da Komisiji posredujejo sezname zavezancev, ki so zaposleni v teh organih.

Postopek ob ugotovljeni neskladnosti podatkov

V primeru, da komisija ugotovi neskladnosti med posredovanimi ter drugimi podatki o premoženju, lahko od zavezanca zahteva, da predloži ustrezna dokazila v zvezi s podatki o premoženju. Isto velja, če komisija na podlagi podatkov o premoženjskem stanju ugotovi, da se je to od zadnje prijave nesorazmerno pove-

OBVEZNOSTI STARIH IN NOVIH FUNKCIONARJEV

čalo glede na njegove dohodke iz opravljanja funkcije ali dejavnosti. Prav tako lahko komisija od družinskih članov zavezanca (po ZIntPK so to zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje, sestre in osebe, ki s posameznikom živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti – 7. točka 4. člena ZIntPK) zahteva, da ji predložijo podatke o določenih oblikah premoženja (nepremičnine, gotovina, denarna sredstva pri bankah itd.), kadar je ob primerjavi predloženih podatkov z dejanskim stanjem mogoče utemeljeno sklepati, da zavezanec svoje premoženje oziroma dohodke, z namenom izogibanja nadzoru, prenaša nanje. Poudarimo, da je "dokazno breme" v tem primeru na strani zavezanca. V primeru, da zavezanec povečanja premoženja ni uspel pojasniti in obstaja utemeljena nevarnost, da bo z njim razpolagal, ga prikriil ali odtujil, lahko komisija predlaga pristojnim organom ukrepanje.

Javnost podatkov

Podatki o premoženju se, zaradi zagotavljanja transparentnosti, objavijo le v omejenem obsegu. Javni so le tisti podatki o dohodkih in premoženju, ki ga je zavezanec pridobil v času opravljanja javne funkcije oziroma dejavnosti in še eno leto po njenem prenehanju. Podatki o premoženju, pridobljenim pred nastopom funkcije oziroma dejavnosti, v nobenem primeru niso javni. Prav tako v nobenem primeru niso javni podatki o premoženju oseb, odgovornih za javna naročila, ter uradnikov Državne revizijske komisije.

2. Omejitve poslovanja po določbah 35. in 36. člena ZIntPK

Cilj določb zakona o omejitvah poslovanja je zagotoviti dosledno uresničevanje javnega interesa tudi v primerih, ko je ta lahko oviran z zasebnimi interesi funkcionarjev. Določbe o omejitvah poslovanja veljajo za organ ali organizacijo javnega sektorja, ki je postopek javnega naročanja zavezana voditi skladno s predpisi, ki urejajo javno naročanje, in pri kateri deluje ali je deloval funkcionar. Takšen organ ali organizacija sta omejena pri poslovanju s subjekti, s katerimi so povezani funkcionar ali njegovi družinski člani. Poslovanje organa s temi subjekti je v določenih primerih absolutno prepovedano, v določenih primerih pa je dovoljeno pod določenimi (strogimi) pogoji.

Absolutno prepovedano poslovanje

Absolutna prepoved poslovanja nastopi pri naročanju blaga, storitev ali gradenj, podeljevanje koncesije, vstopanje v drugo obliko javno-zasebnega partnerstva kot javni partner in podeljevanje posebne ali izključne pravice.

Teh poslov organ ali organizacija javnega sektorja torej ne sme sklepati s »svojim« funkcionarjem ali njegovim družinskim članom kot fizično osebo. Prav tako ne sme sklepati navedenih poslov s subjektom, pri katerem je funkcionar organa ali organizacije javnega sektorja ali njegov družinski član:

- udeležen kot poslovodja, član poslovodstva ali zakoniti zastopnik ali
- je neposredno ali prek drugih pravnih oseb udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju ali kapitalu v več kot 5 % deležu.

Enako velja za poslovanje ožjih delov občin (vaške, krajevne ali četrtne skupnosti), ki imajo lastno pravno subjektiviteto, če:

- je občinski funkcionar član ožjega dela občine ali
- se posel lahko sklene le z njegovim soglasjem.

Absolutna omejitev oz. prepoved poslovanja se razteza tudi na

(javna) naročila, katerih vrednost je nižja od 20.000 evrov brez DDV za blago in storitve in 40.000 evrov brez DDV za gradnje.

Pogojno dovoljeno poslovanje

Poslovanje oziroma drugi načini pridobivanja sredstev, za katere ni absolutne prepovedi, so dovoljeni pod pogojem, da so pri tem dosledno spoštovane določbe ZIntPK ali drugega zakona o dolžnosti izogibanja nasprotju interesov oziroma pod pogojem, da se funkcionar dosledno izloči iz vseh faz odločanja o sklenitvi in izvedbi postopka ali posla.

Obveznosti funkcionarja po nastopu funkcije

Da bi organ ali organizacija javnega sektorja lahko poslovala zakonito, skladno z določbami o omejitvah poslovanja, mora funkcionar v enem mesecu po nastopu funkcije, nato pa najkasneje v osmih dneh po vsaki spremembi organu, v katerem opravlja funkcijo, posredovati naziv, matično številko in sedež subjektov, s katerimi je povezan na način, ki ustvarja omejitve poslovanja. Vsak organ pa mora sam voditi seznam subjektov, s katerimi ne sme poslovati, ter ga ažurnega posredovati komisiji, da ga ta objavi na svojih spletnih straneh.

Začasna prepoved poslovanja po prenehanju funkcije

Omejitve poslovanja se raztezajo tudi na čas po prenehanju funkcije, zaradi česar bivši funkcionar še dve leti po prenehanju funkcije ne sme nastopiti kot predstavnik poslovnega subjekta, ki vzpostavlja ali ima poslovne stike z organom, v katerem je opravljal funkcijo; organ pa v obdobju enega leta po prenehanju funkcije ne sme poslovati s subjektom, v katerem je nekdanji funkcionar neposredno ali prek drugih pravnih oseb v več kot 5 % udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu.

Postopek v primeru kršitev zakonskih določb

Komisija sproži prekrškovni postopek zoper funkcionarja, kadar organu, v katerem opravlja funkcijo, ne sporoči podatkov o subjektih, s katerimi ta ne sme poslovati zaradi omejitev poslovanja, ali če krši začasno prepoved poslovanja po prenehanju funkcije, zoper odgovorno osebo organa ali organizacije javnega sektorja pa, kadar krši določbe o omejitvah poslovanja.

Zakon predvideva ničnost za vse pogodbe ali druge oblike pridobivanja sredstev, če so bile izvedene v nasprotju z omenjenimi določbami o omejitvah poslovanja.

Več o omejitvah poslovanja lahko preberete v Sistemskega pojasnilu (SP 01/2011) o omejitvah oziroma prepovedi poslovanja po ZIntPK z dne 11.7.2011, ki je dostopno na spletnih straneh komisije.

3. Nezdržljivost funkcij ter prepoved članstva in dejavnosti po določbah 26. do 29. člena ZIntPK

Najprej je potrebno opozoriti, da so določbe ZIntPK, ki urejajo nezdržljivost funkcije ter prepoved članstva in dejavnosti subsidiarne narave in se uporabljajo le, če drug zakon vprašanj, ki so urejena s tem zakonom, ne ureja drugače (npr. Zakon o sodniški službi vprašanje nezdržljivosti ureja drugače kot ZIntPK, zato se za sodnike uporabljajo določbe tega zakona).

Po nastopu funkcije zaradi doslednega uresničevanja javnega interesa funkcionarju ni dovoljeno opravljanje določenih poklicnih ali drugih dejavnosti, namenjenih pridobivanju dohodka ali premoženjske koristi (t. i. nezdržljivost opravljanja funkcije) oziroma ni dovoljeno članstvo oziroma opravljanje dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v nekaterih pravnih subjektih

OBVEZNOSTI STARIH IN NOVIH FUNKCIONARJEV

(t. i. prepoved članstva in dejavnosti).

Za poklicne funkcionarje veljata obe prepovedi, pri čemer so iz prepovedi opravljanja določenih poklicnih ali drugih dejavnosti, namenjenih pridobivanju dohodka ali premoženjske koristi izvzete pedagoške, znanstvene, raziskovalne, umetniške, kulturne, športne in publicistične dejavnosti, vodenje kmetije in upravljanje z lastnim premoženjem, razen če drug zakon ne določa drugače. O opravljanju teh dejavnosti (razen športne ali publicistične dejavnosti, vodenje kmetije ali upravljanje z lastnim premoženjem) mora poklicni funkcionar pisno obvestiti komisijo in priložiti dovoljenje delodajalca oziroma pogodbo. Če obstaja verjetnost, da bi glede na konkreten obseg in naravo dejavnosti ter glede na funkcijo, ki jo opravlja funkcionar, opravljanje te dodatne dejavnosti predstavljalo nesorazmerno tveganje za objektivno in nepristransko opravljanje funkcije ali ogrozilo njeno integriteto, lahko komisija tudi v takem primeru z odločbo funkcionarju prepove opravljanje dodatno dejavnost ali pa za njeno opravljanje postavi pogoje in omejitve.

Komisija lahko poklicnemu funkcionarju tudi dovoli opravljanje poklicne ali druge dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka, pri čemer se upošteva javni interes in stopnjo tveganja, da bi opravljanje te dejavnosti vplivalo na objektivno ter nepristransko opravljanje funkcije ali ogrozilo njeno integriteto. Dovoljenje lahko komisija omeji oziroma postavi pogoje, nikakor pa ga ne sme izdati za primer, ko bi poklicni funkcionar želel dohodek pridobiti od organa, v katerem opravlja svojo funkcijo.

Članstvo oziroma opravljanje dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v gospodarskih družbah, gospodarskih interesnih združenjih, zadrugah, javnih zavodih, javnih skladih, javnih agencijah in drugih osebah javnega ali zasebnega prava, razen v družtvih, ustanovah in političnih strankah, je za poklicne funkcionarje prav tako prepovedano.

Ureditve za nepoklicne funkcionarje je nekoliko drugačna. Prepoved opravljanja poklicne ali druge dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka ali premoženjske koristi, za nepoklicnega funkcionarja ne velja in torej te dejavnosti lahko opravlja. Tudi nepoklicni funkcionar pa ne sme biti član oziroma opravljanje dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v enakem krogu subjektov kot

poklicni funkcionar, če po svoji funkciji opravlja neposredni nadzor nad njihovim delom.

Prepoved glede članstva oziroma opravljanja dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v javnih zavodih, javnih skladih, javnih agencijah in drugih osebah javnega ali zasebnega prava, če je oseba zasebnega prava nosilec javnega pooblastila ali izvajalec javne službe, velja tudi za nepoklicne župane in podžupane, ki opravljajo funkcijo v občini, ki je s temi subjekti ustanoviteljsko, lastniško, nadzorstveno ali finančno povezana.

Obveznosti funkcionarja po nastopu funkcije

Funkcionar, ki je pred nastopom funkcije opravljal dejavnost ali funkcijo, ki po ZIntPK ni združljiva z opravljanjem njegove funkcije oziroma je v nasprotju s prepovedjo članstva in dejavnosti, mora najpozneje v 30 dneh po izvolitvi ali imenovanju oziroma po potrditvi mandata prenehati opravljanje dejavnost oziroma funkcijo.

Funkcionar, ki je bil pred nastopom funkcije član organov, katerih članstvo po ZIntPK ni združljivo z opravljanjem njegove funkcije oziroma je v nasprotju s prepovedjo članstva in dejavnosti, mora takoj podati odstopno izjavo oziroma zahtevo za razrešitev članstva, to pa mu mora v 30 dneh od imenovanja na funkcijo prenehati.

Če funkcionar v zakonskem roku ne preneha opravljanje dejavnosti, članstva ali funkcije, ki po ZIntPK ni združljiva z opravljanjem njegove funkcije, ga komisija na to opozori in mu v opozorilu določi rok (od 15 dni do treh mesecev), v katerem mora prenehati opravljanje te dejavnosti ali funkcije. Komisija opozori na nezdržljivost tudi funkcionarja, ki je po nastopu funkcije pričel opravljanje dejavnosti, članstvo ali funkcijo, ki po ZIntPK ni združljiva z opravljanjem njegove funkcije, in mu v opozorilu določi rok (od 15 dni do treh mesecev), v katerem mora odpraviti nezdržljivost.

Če komisija ugotovi, da funkcionar po roku, ki ga je določila, še naprej opravlja nezdržljivo dejavnost, članstvo ali funkcijo, o tem obvesti organ, ki je pristojen predlagati ali začeti s postopkom za prenehanje funkcije tega funkcionarja. O svoji končni odločitvi pristojni organ obvesti komisijo. To pa ne velja za neposredno voljene funkcionarje; če v njihovem primeru komisija ugotovi omenjena dejstva, o tem obvesti javnost in svoje ugotovitve objavi na svojih spletnih straneh.

Več o tem lahko preberete v Pojasnilu za poklicne funkcionarje v zvezi z opravljanjem dodatne ali druge dejavnosti z dne 6.6.2011 in v Sistemskem pojasnilu (SP 02/2011) o nezdržljivosti funkcije z opravljanjem pridobitne dejavnosti in o prepovedi članstva in dejavnosti po ZIntPK z dne 11.7.2011. Pojasnili sta dostopni na spletnih straneh komisije.

Zaključek

Omenjeni instituti bodo z dosledno uveljavitvijo prispevali k uresničenju ustavnih načel kot sta načelo ustavnosti in zakonitosti in načelo pravne varnosti. Skozi spodbujanje poštenega in transparentnega vedenja funkcionarjev, ki naj se ob nastopu funkcije v prvi vrsti zavedajo svoje odgovornosti do državljanov in državljanov in funkcijo vidijo kot »priložnost, da narediš nekaj dobrega za javnost«, bo zaupanje v njihovo delo raslo. Zato naj funkcionarji omenjene institute v prvi vrsti vidijo kot orodja, ki jim bodo pri tem pomagala!

Kratek pregled institutov ZIntPK, pomembnih za funkcionarje	
Funkcionar ob nastopu funkcije:	Funkcionar po prenehanju funkcije:
mora komisiji poročati o celotnem premoženju	mora komisiji poročati o celotnem premoženju
mora zaradi omejitev poslovanja organu, v katerem opravlja funkcijo, sporočiti podatke o subjektih, ki so povezani z njim ali njegovim družinskim članom	ne sme z organom imeti/vzpostavljati poslovnih stikov kot predstavnik poslovnega subjekta (še dve leti po prenehanju funkcije)
mora prenehati opravljanje nezdržljivo funkcije, dejavnost, članstvo*	
ne sme (več) biti lobist, je pa lahko lobiranec in mora o vsakem lobističnem stiku poročati komisiji	ne sme lobirati pred potekom dveh let od prenehanja funkcije
se mora izogibati nasprotju interesov	
ne sme sprejemati daril, razen protokolarnih in daril manjše vrednosti, ki se vpišejo v seznam daril pri organu oz. organizaciji, kjer opravlja funkcijo	
Kot uradna oseba lahko komisiji prijavi, če kdo od njega zahteva neetično oz. nezakonito ravnanje	
ne sme ugotavljati ali razkrivati identitete prijavitelja koruptivnega ravnanja	
mora prijavitelja zaščititi pred povračilnimi ukrepi v delovnem okolju	

* Poslanci: nezdržljiva funkcija preneha po Zakonu o poslancih ob potrditvi mandata, nezdržljivo dejavnost oziroma članstvo pa mora poslanec prenehati opravljanje v 3 mesecih po potrditvi mandata, sicer mu mandat preneha.

Posvet o skupnih vrednotah in etiki v javnem prostoru: Na integriteti utemeljena odgovornost za skupne vrednote

Ljubljana – Komisija za preprečevanje korupcije je letos tretje leto zaporedoma organizirala javno razpravo o skupnih vrednotah in etiki v javnem prostoru. Tradicionalni dogodek, namenjen premisleku širše javnosti k razpravi o skupnih vrednotah, je potekal v dvorani Državnega sveta. Letos je bil posvečen počastitvi 20. obletnice samostojnosti Republike Slovenije ter mednarodnemu dnevu boja proti korupciji oz. Konvenciji Združenih narodov proti korupciji, ki je bila sprejeta na današnji dan leta 2003, v začetku prihodnjega leta pa bo pod enakim naslovom izdan tudi zbornik s prispevki avtorjev.

Spodbuda širši javnosti k razpravi o skupnih vrednotah in načinih, kako s konsenzom ter družbeno odgovornostjo do teh vrednot preseči medsebojne razlike in nesoglasja, ki pomenijo oviro na poti do sreče in blaginje, ter razviti nove modele upravljanja in razvoja na nacionalni ter globalni ravni, so bile ambicije prizadevanj pri pripravi zdaj že tradicionalnega posveta o vlogi skupnih vrednot in etike v javnem prostoru in zbornika, ki bo kot nadgradnja dogodka izdan v začetku leta 2012. V njem bodo združeni prispevki govorcev, nadgrajeni z razmišljanji iz posveta, in dodatni prispevki avtorjev, ki na dogodku niso bili prisotni.

Na posvetu pod vodstvom namestnice predsednika Komisije za preprečevanje korupcije dr. Liljane Selinšek so kot slavnostni govorniki sodelovali: dr. Janek Musek: Vrednote, družba prihodnosti in Slovenija, Peter Kovačič Peršin: Etos osebe (vrlin), dr. Igor Pribac: Javna etika, dr. Albin Igličar: Vrednote in etika v zakonodajni dejavnosti, dr. Miro Cerar: Etika sodnika in mag. Bečir Kečanović: Na integriteti utemeljena odgovornost javnega sektorja.

Dogodek je otvoril predsednik Komisije za preprečevanje korupcije Goran Klemenčič, ki je poudaril, da je pomembno odpirati javni prostor razpravi o etiki in vrednotah.

»Korupcija v Sloveniji je problem. Redko je korupcija vzrok, ampak je njena razširjenost posledica stanja družbenih anomalij, vrednostne krize in širših strukturnih težav. Za njihovo reševanje pa nista dovolj le učinkovitost in profesionalizem, saj sta oba brez etosa, vrednot in integritete lahko celo bolj nevarna kot zgolj apatija in pasivnost.«

Razprava je pokazala, da v družbi obstaja veliko pomanjkanje odnosa do vrednot. Prav tako se ponovno potrjuje prepričanje, da obstajajo temeljne vrednote, v katere ne kaže dvomiti, kar je bilo ugotovljeno tudi na posvetih iz prejšnjih let. Ena od ključnih vrednot, ki ji je bil namenjen posvet, je plebiscitarna odločitev o lastni državi. Gre za vrednoto, za katere ohranitev si moramo prizadevati ne glede na težave, s katerimi se soočamo.

Dolgoročni cilj posveta in zbornika je, da javni sektor, še posebej izobraževalne institucije, na konceptu globalne etike in univerzalnega načela integritete, kakor je ta zasnovan v konvenciji ter mednarodni etični infrastrukturi, zgradi celovito platformo za krepitev odgovornosti do temeljnih vrednot posameznika, naravnega in socialnega okolja, vladavine prava ter pravne države. Govorniki in razpravljajoči so v sklepnem delu posveta izrazili željo po več tovrstnih dogodkih in predvsem pomembnosti nadaljevanja javne razprave o pomenu skupnih vrednot ter etike v javnem prostoru.

Predsednik KPK imenovan v prvo strokovno skupino Evropske komisije za boj proti korupciji

Bruselj – Generalni direktor Generalnega direktorata za notranje zadeve pri Evropski komisiji Stefano Manservigi je v začetku decembra predsednika Komisije za preprečevanje korupcije Gorana Klemenčiča imenoval v 17-člansko strokovno skupino za boj proti korupciji. Omenjena skupina strokovnjakov bo Evropski komisiji pomagala pri oceni razvoja protikorupcijske politike na nacionalni, evropski in mednarodni ravni ter svetovala pri oblikovanju kazalnikov, ocenjevanju doseženih rezultatov v državah članicah, ugotavljanju dobrih praks in trendov v Evropski uniji (EU) ter oblikovanju priporočil in morebitnih predlogov za ukrepe. Skupina je bila s sklepom Evropske komisije o uvedbi mehanizma EU za poročanje o boju proti korupciji ustanovljena 28. septembra 2011. Njena poglobljena naloga bo svetovanje pri vprašanih v povezavi s poročilom EU o boju proti korupciji, vključno z metodologijo dela in protikorupcijsko politiko.

Evropska komisija je skupino izbrala na

podlagi postopka javnega razpisa, na katerega se je prijavilo 94 kandidatov, izbrane pa so imenovali 2. decembra 2011. Njeni člani so posamezniki z dokazanim strokovnim znanjem, izkušnjami in ugledom na področju preprečevanja ter boja proti korupciji v javnem in zasebnem sektorju. V skupino so imenovani kot posamezniki, ki delujejo v svojem imenu, za obdobje štirih let in z možnostjo ponovnega imenovanja. Člani strokovne skupine delujejo neodvisno in v javnem interesu.

V poročilu EU o boju proti korupciji bodo periodično ocenjena protikorupcijska prizadevanja v EU. Jasno bo predstavljeno stanje v Uniji ter pomanjkljivosti in trendi v EU na tem področju, da bi se spodbudila dodatna politična volja držav članic za obravnavanje korupcije ter pripravili prihodnji ukrepi EU. Poročilo bo od leta 2013 naprej objavljeno vsaki dve leti.

Sklep Evropske komisije o uvedbi mehanizma za poročanje o boju proti korupciji je odziv na dejstvo, da trenutno ni nobenega delujočega mehanizma na ravni EU za usklajeno oceno izvajanja protikorupcijskih politik. Na mednarodni ravni so se kljub očitnim prednostim pokazale tudi omejitve glavnih obstoječih ocenjevalnih mehanizmov (npr. skupina GRECO, delovna skupina OECD za boj proti podkupovanju in Konvencija ZN proti korupciji), zlasti glede spodbujanja dodatne politične volje na nacionalni ravni.

Sicer pa je sklep del protikorupcijskega zakonodajnega svežnja, ki ga je Evropska komisija sprejela 6. junija 2011 in je del širše strateške pobude Evropske komisije za zaščito zakonitega delovanja gospodarstva. Med drugim zajema tudi novo strategijo Komisije za boj proti goljufijam ter zakonodajno pobudo za odvzem premoženjske koristi.

Zaključni dogodek ustvarjalnega natečaja KPK za osnovne šole

Celje – Komisija za preprečevanje korupcije je 15. decembra 2011 v Osrednji knjižnici Celje organizirala zaključni dogodek Ustvarjalnega natečaja za osnovne šole. S slavnostno otvoritvijo likovne razstave je tudi uradno zaključen projekt, ki ga je komisija v sodelovanju s šestimi osnovni-

mi šolami izvajala od julija do decembra 2011. Likovna razstava izdelkov, ki so plod dela učencev osmih razredov devetletk na temo vrednot pravičnost, poštenost, integriteta ter enakopravnost, bo v Osrednji knjižnici Celje na ogled do 15. januarja 2012. Gre za projekt, ki ga je komisija izvedla prvič.

OBISKOVALCI O RAZSTAVI

»Lepo pripravljena razstava...Tema je bila za otroke sicer težka, ampak so jo spoznali, o njej razpravljali in ustvarili dobre izdelke... otroci točno vedo kaj je prav in kaj ne.«

Ina Gržina, somentorica, I. OŠ Žalec

»Zelo lepa razstava in otroci so presenetili s poznavanjem tematike in z njihovo predstavitvijo skozi sliko/risbo.«

Cirila K. Kaligaro, učiteljica, I. OŠ Žalec

»Veseli smo, da smo lahko sodelovali v tej zgodbi. Še veliko uspehov vam želimo.«

Sabina Korošec, II. OŠ Žalec

»Razstava je izjemno lepa. Hvala za povabilo k sodelovanju. Veliko izjemnih slik in misli se je porodilo. Veliko uspeha na tej poti...«

Milena

»Veseli me, kako razmišljate. Zdaj me ni strah prihodnosti.«

»Zanimivo, da osnovnošolci, mentorji tako razmišljajo.«

»Super, da so osnovnošolci svoj navdih izrazili na ta način. Zelo inspirativno.«

Cilj ustvarjalnega natečaja kot ene preventivnih aktivnosti komisije je bil spodbuditi razmišljanja mladostnikov v osnovnih šolah o integriteti posameznika, njeni povezavi z vrednotami, kot so poštenost, pravičnost, enakost, možnih posledicah, kadar posameznik in družba takšnih vrednot ne gojita, ter o tem, v kakšni meri je takšno stanje povezano s pojavom korupcije v družbi.

Na natečaju je z različnim številom izdelkov (do največ deset), ki so jih izbrale šole, sodelovalo šest osnovnih šol, in sicer I. in II. OŠ Žalec, OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik iz Hrastnika, OŠ Bojana Illica iz Maribora, OŠ Središče ob Dravi

ter OŠ Belokranjskega odreda Semič. Prijavljene osnovne šole so pri predmetu Državljanstva vzgoja in etika obravnavale temo »Integriteta posameznika ter njegove temeljne vrednote v (so)odvisnosti s pojavom korupcije v družbi«, učenci osmih razredov pa so nato svoja razmišljanja o teh vsebinah umetniško izrazili pri predmetu Likovna vzgoja. Na naslov komisije je prispelo 49 likovnih izdelkov, med katerimi je posebna natečajna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki različnih strok, izbrala trinajst najbolj izvrlnih.

Zaključni dogodek, na katerem so bili razstavljeni vsi prispeli izdelki, je slavnostno otvoril predsednik Komisije za preprečevanje korupcije Goran Klemenčič, ki je izrazil navdušenje zaposlenih na komisiji nad sposobnostjo mladih omenjene vrednote izraziti na tako slikovit in izviren način ter poudaril, da je natečajna komisija imela težko delo in da so s tega vidika zmagovalni prav vsi izdelki. Poleg tega je Klemenčič učencem, ki so se še posebej izkazali in po mnenju natečajne komisije na najbolj izviren način prikazali ideje, kako v družbi in svetu zagotoviti vrednote, kot so pravičnost, poštenost, integriteta ter enakopravnost, podelil posebno priznanje.

Prav tako so svoje doživljanje projekta in njegovega pomena za razvoj odgovornih odraslih posameznikov z integriteto s prisotnimi delili ravnatelj in učitelj sodelujočih osnovnih šol, ki so poudarili, da je tematika sicer predstavljala tako otrokom kot učiteljem izziv, vendar so jo otroci spoznali ter skozi razpravo o njej pokazali, da vedo, kaj je prav in česa ne smejo storiti. Skupni dogodek so zaključili z mislijo, da govoriti o poštenosti ni nikoli dovolj.

Najboljši likovni izdelki so bili uporabljeni za tisk koledarjev in rokovnikov ter bodo del publikacij Komisije za preprečevanje korupcije. Do nadaljnjega bodo razstavljeni v Osrednji knjižnici Celje, kasneje pa bodo na ogled po različnih lokacijah v Sloveniji in naposled izobešeni v prostorih Komisije za preprečevanje korupcije.

Več o projektu si lahko preberete na [tej povezavi](https://www.kpk-rs.si/sl/preventiva-in-nacrt-integritete/projektipreprecevanje-korupcije/ustvarjalni-natecaj-za-os) (https://www.kpk-rs.si/sl/preventiva-in-nacrt-integritete/projektipreprecevanje-korupcije/ustvarjalni-natecaj-za-os), kjer je objavljena tudi galerija trinajstih zmagovalnih likovnih izdelkov.

Eurobarometer: dojetanje korupcije kot grožnje notranji varnosti

Bruselj – Služba Evropske komisije za javnomnenjske raziskave Eurobarometer je v svojem poročilu predstavila rezultate s področja dojetanja notranje varnosti v Evropski uniji (EU). V raziskavo, na kateri temelji novembrsko poročilo, je bilo vklju-

čenih 26.840 anketiranih – državljanov 27 članic EU, starih nad 15 let. V Sloveniji so prebivalci (poleg Romunije) med najbolj zaskrbljenimi Evropejci nad korupcijo kot grožnjo nacionalni varnosti.

Po izsledkih raziskave evropskega javnega mnenja med najpomembnejše izzive oziroma največje grožnje varnosti spada tudi korupcija, ki je na lestvici zasedla peto mesto – za ekonomsko in finančno krizo, terorizmom, revščino in organiziranim kriminalom, ki jih državljanji EU dojemajo kot največje grožnje nacionalni varnosti.

Pri tem Slovenija spada med države, v katerih je največ prebivalcev (kar 47 odstotkov anketiranih) prepričanih, da je korupcija najpomembnejši izziv za varnost njenih državljanov v tem trenutku – primerjalno gledano delež tako mislečih na ravni celotne EU znaša 18 odstotkov.

Sodeč po rezultatih Eurobarometra več ljudi kakor v Sloveniji korupcijo – kot glavno grožnjo nacionalni varnosti – dojemajo le še v Romuniji, kjer ta številka znaša 56 odstotkov. Sloveniji med najbolj "zaskrbljenimi" državami glede korupcije sledijo Litva (42 odstotkov), Grčija, (39 odstotkov), Češka (38 odstotkov) in Španija (37 odstotkov). Na drugi strani korupcija kot grožnja nacionalni varnosti najmanj "skrbi" prebivalce skandinavskih držav (Danska in Finska 2 odstotka, Švedska 3 odstotke).

Sicer anketiranci iz novih članic EU korupcijo v večji meri dojemajo kot izziv oziroma grožnjo nacionalni varnosti od anketirancev iz starejših držav članic EU.

Nova programa za boj proti goljufijam za zaščito finančnih interesov EU

Bruselj – Evropska komisija je sprejela dva nova programa – Herkul III in Periklej 2020 – za boj proti goljufijam za zaščito finančnih interesov EU do leta 2020. Programa s proračunoma 110 in 7,7 milijona evrov bosta trajala sedem let, izvajati pa naj bi ju začeli januarja 2014.

Ob njunem sprejetju so iz Bruslja sporočili, da politika EU za boj proti goljufijam vsako leto pomembno prispeva k zaščiti finančnih interesov proračunov EU in držav članic. Zagotavlja, da so proračun EU in nacionalni proračuni dobro zaščiteni, sredstva pa uporabljena za predvidene namene.

Herkul III

Program Herkul III je namenjen boju proti goljufijam, korupciji in vsem drugim nezakonitim dejavnostim, ki škodujejo finančnim interesom EU. Prek Evropskega urada

za boj proti goljufijam (Olaf) se osredotoča zlasti na sodelovanje med Evropsko komisijo in pristojnimi organi v državah članicah ter drugimi evropskimi institucijami in organi. Program zagotavlja enako zaščito v državah članicah ter vseh institucijah, organih in agencijah EU, vključuje pa tudi tehnično in operativno podporo organom kazenskega pregona v državah članicah v boju proti nezakonitim čezmejnimi dejavnostim ter strokovno usposabljanje osebja.

Prejšnji program Herkul je prinesel pomembne rezultate. S sedemdesetimi projekti tehnične pomoči je bil financiran nakup sofisticirane tehnične opreme za organe pregona za boj proti goljufijam, prav tako pa je bilo izvedeno usposabljanje 5.300 strokovnjakov za pregon kaznivih dejanj z elementi goljufije.

Periklej 2020

Gre za program izmenjave, pomoči in usposabljanja za okrepitev zaščite evrskih bankovcev ter kovancev v Evropi in po svetu. Projekti, financirani iz programa Periklej, med drugim vključujejo seminar o strategiji skupnosti za zaščito evra v Sredozemlju, usposabljanje o ponarejanju denarja v Latinski Ameriki in številne izmenjave osebja med organi znotraj in zunaj EU.

Več o Programih Herkul in Periklej si lahko preberete [tukaj](http://ec.europa.eu/anti_fraud/programmes/) (http://ec.europa.eu/anti_fraud/programmes/).

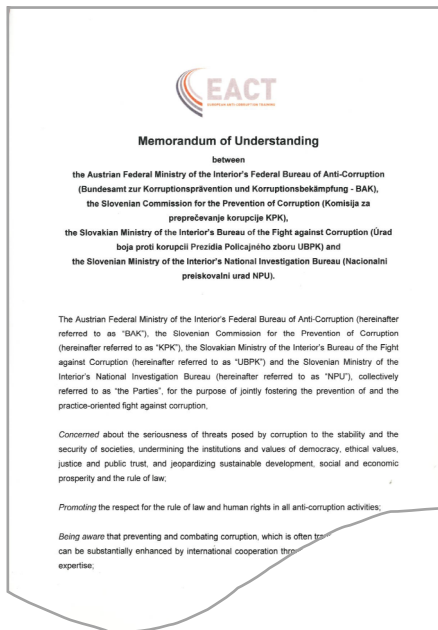
Vir: European anti Fraud Office

Začetek mednarodnih delavnic v okviru trilateralnega projekta EACT

Dunaj, Ljubljana, Bratislava – V okviru dvoletnega trilateralnega projekta EACT (*European Anti-Corruption Training – Evropsko protikorupcijsko usposabljanje*) se bodo z letom 2012 pričele delavnice, v katere bodo vključene protikorupcijske institucije držav članic EU, schengenskega območja in Zahodnega Balkana.

Prva od treh delavnic na temo odkrivanja in pregona korupcije bo potekala od 17. do 19. januarja 2012 na Dunaju, marca pa se bodo pričele delavnice s področja preventive in mednarodnega sodelovanja pri preprečevanju in boju proti korupciji, ki bodo v Ljubljani in Bratislavi. Tako se bo v letu 2012 skupno zvrstilo kar 9 mednarodnih delavnic.

Sicer EACT vodijo štiri protikorupcijske institucije treh držav: avstrijski Zvezni urad za preprečevanje in boj proti korupciji, slovaški Urad za boj proti korupciji in Komisija za preprečevanje korupcije v sodelovanju z Nacionalnim preiskovalnim uradom. Aktivnosti projekta EACT – s slo-

ganom Praksa se povezuje s prakso – vključujejo dve konferenci ter omenjenih devet delavnic v sklopu treh tematskih delovnih skupin: preventiva (vodi jo Slovenija), odkrivanje in pregon (Avstrija) in mednarodno sodelovanje (Slovaška). Predvidena je izdaja več priročnikov, vsebinski poudarek pa je namenjen študiji primerov in izmenjavi praktičnih izkušenj. Otvoritvena konferenca EACT projekta je potekala septembra 2011, zaključna konferenca pa bo leta 2013 v Sloveniji.

Prvi sestanek prve skupine skrbnikov načrtov integritete iz lokalnih skupnosti

Ljubljana – Komisija za preprečevanje korupcije je 21. decembra 2011 organizirala sestanek s prvo skupino skrbnikov načrtov integritete iz dvajsetih lokalnih skupnosti. V okviru priprav na sestanek je komisija predhodno preučila in analizirala načrte integritete povabljenih občin ter pripravila tabele z naborom dejavnikov tveganj, ki so jih občine navedle, nabor obstoječih ukrepov ter nabor predlaganih ukrepov v povezavi z obravnavanimi tveganji. Na sestanku so bile predstavljene omenjena analiza in ugotovitve ter podana priporočila za izboljšanje načrtov integritete. Prav tako so bila predstavljena področja dela lokalnih skupnosti, ki neurejena lahko pomenijo vir korupcijskih in drugih neetičnih ravnanj. To so predvsem javna naročila in drugi razpisi, razpolaganje s stvarnim premoženjem, nasprotje interesov, okolje in prostor, gradbeništvo in zaposlovanje. Predstavniki Službe za nadzor in preiskave (SNAP) pri komisiji je predstavil nekaj načelnih mnenj komisije s področja lokalne samouprave in kako jih poiskati na [spletni strani komisije](http://www.kpk-rs.si/si/nadzor-in-preiskave/odlocitve-in-mnenja-komisije/nacelna-mnenja) (http://www.kpk-rs.si/si/nadzor-in-preiskave/odlocitve-in-mnenja-komisije/nacelna-mnenja).

Skrbniki so predstavili težave, s katerimi so se soočili pri izdelavi načrtov integritete, in sicer s prepoznavanjem dejavnikov tveganj, ocenjevanjem stopenj oziroma kritičnosti tveganja po temperaturni mapi in s konkretizacijo ukrepov za obvladovanje tveganj koruptivnih in neetičnih ravnanj. Skrbniki so tudi predlagali komisiji, naj pri pripravi odgovorov zavezancem o izdelanih načrtih integritete pristopi na individualen način, saj menijo, da bodo le tako lahko izdelali kvalitetne načrte integritete in jih izpopolnili skladno z namenom in ciljem.

Predstavniki komisije so se s tem predlogom strinjali in bodo v prihodnosti pristopili k bolj individualiziranim odgovorom oziroma priporočilom, pri čemer je potrebno upoštevati, da bo to zahtevalo nekoliko več časa.

Izmenjane izkušnje in informacije skrbnikov bo komisija uporabila na delavnicah, ki jih bo za vse zavezance, ki načrta integritete še niso izdelali, začela izvajati januarja. Prav tako bo vzporedno nadaljevala s srečanji skrbnikov načrtov integritete.

Opomba:

Skrbniki načrtov integritete se lahko ob predhodni najavi za pregled načrta integritete njihove institucije oglasijo na komisiji osebno ali pridobijo informacije po telefonu: 01/400 5700.

NAPOVEDNIK

- 1 24. januar 2012, Ljubljana – Konferenca lokalnih okoljskih organizacij
- 1 26. januar 2012 – prvo srečanje strokovne skupine Evropske komisije za boj proti korupciji
- 1 31. januar 2012 – študijski obisk koordinatorja za človekove pravice v uradu predsednika vlade Republike Kosovo in direktorice kosovskega inštituta za človekove pravice in boj proti korupciji

KOMISIJA V ŠTEVILKAH

Transparentnost delovanja ima za posledico odgovornost delovanja vsakega organa. Del transparentnosti je pregled dela skozi številke. Ker je transparentnost eno izmed vodil Komisije za preprečevanje korupcije in standard, ki ga zagovarjamo kot univerzalno načelo javnega sektorja, v KPK Vestniku objavljamo mesečno osvežene podatke o naših aktivnostih.

Spodnji podatki predstavljajo aktivnosti komisije v letu 2011.

Prijave

Število prijav	1237
Število rešenih prijav	655

Pravna mnenja, pojasnila in odgovori

Področje nasprotja interesov, nezdržljivosti funkcij in omejitvah poslovanja	545
Področje lobiranja	62
Področje načrtov integritete	150
Področje protikorupcijske klavzule	85

Področje nezdržljivosti funkcij

Število opozoril funkcionarjem glede nezdržljivosti funkcij	14
Število odločb poklicnim funkcionarjem za opravljanje dodatne pridobitne dejavnosti	3

Zahteve za dostop do informacij javnega značaja

Število zavrženih zahtev	4
Število ugodenih zahtev v celoti in na podlagi delnega dostopa	25
Število zahtev, ki so še v teku	1

Izvedena izobraževanja in usposabljanja za javni sektor

Število izvedenih usposabljanj*	93
---------------------------------	----

*Opomba: Približno število izobraževanj in delavnic, ki jih je v letu 2011 izvedla komisija.

Področje protikorupcijske klavzule

Število izdanih dovoljenj za izzetje iz dolžnosti vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbe	2
--	---

KOLENDAR OBVEZNOSTI

- 1 Premoženjsko stanje: vsi zavezanci, tudi tisti, ki so že poročali, morajo zaradi prehoda na elektronski sistem obdelave, komisiji sporočiti premoženjsko stanje do **31. januarja 2012** na elektronskem obrazcu (na www.kpk-rs.si).
- 1 Osebe, odgovorne za javna naročila, morajo komisiji sporočiti podatke o svojem premoženjskem stanju enkrat letno, in sicer do **31. januarja** tekočega leta za preteklo koledarsko leto, če so v preteklem koledarskem letu sodelovale v postopku javnega naročanja. Enak rok za poročanje komisiji zavezuje tudi uradnike Državne revizijske komisije.
- 1 Lobiranje: lobist, ki je vpisan v register lobistov v RS, mora komisiji pisno poročati o svojem delu do **31. januarja** tekočega leta za preteklo leto.
- 1 Akcijski načrt: vsako leto do **konca februarja** morajo zavezanci poročati o dejavnostih za uresničitev ukrepov iz akcijskega načrta v preteklem letu.
- 1 Seznam daril: državni in drugi organi ter organizacije, ki so dolžne voditi sezname daril funkcionarjem, morajo kopije teh seznamov za preteklo leto posredovati komisiji do **31. marca** tekočega leta.
- 1 Načrt integritete: zavezanci za izdelavo načrta integritete morajo izdelati, sprejeti in oddati načrte integritete do **5. junija 2012**.

Podrobnejše o rokih in obveznostih zavezancev po ZIntPK, na spletni strani Komisije za preprečevanje korupcije.

KPK Vestnik Komisije za preprečevanje korupcije je licenciran pod licenco Creative Commons priznanje avtorstva 2.5 Slovenija.

Ustvarjen je na podlagi dela, dostopnega na www.kpk-rs.si. Dodatna dovoljenja, ki jih ne obsega ta licenca, so dostopna na anti.korupcija@kpk-rs.si.